



KALEVALASEURA

**Kalevalaseura-säätiön
toimintakertomus
2023**



2023

Sisällys

Yleistä	3
Kalevalaseura-säätiön tarkoitus ja sen toteutuminen vuonna 2023	3
Varsinainen toiminta 2023	7
Hallinto	7
Henkilöstö ja toimisto	10
Kalevalaseura jäsentensä verkostona	11
Tapahtumien järjestäjä ja tukija	12
Tutkimuksen tukija ja julkaisija	13
Apurahojen, avustusten ja tunnustuspalkintojen myöntäjä	15
Kalevalaseuran tunnustuspalkinnot	16
Kalevalan kääntäjien tukiverkosto	16
Viestijä ja tiedontuottaja	17
Nehvon vartio	19
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	20
Arvio tulevasta kehityksestä ja siihen vaikuttavista seikoista	21



2023

Yleistä

Kalevalaseura-säätiön tarkoitus ja sen toteutuminen vuonna 2023

Vuonna 1911 perustetun Kalevalaseura-säätiön tehtävänä on edistää, tukea ja tehdä tunnetuksi Kalevalaan, kalevalamittaisiin runoihin ja suomalaiseen kulttuuriperintöön liittyvää tutkimusta ja taidetta, niitä yhdistäviä toimintoja ja uusia tulkintoja niin kotimaassa kuin maailmalla.

Kalevalaseura on tutkimuksen ja taiteen mahdollistaja ja toteuttaja. Edistämme rajat ylittävää kulttuuriperinnön tuntemusta ja arvostusta.

Kalevalaseura on tiede- ja kulttuurijärjestö sekä yleishyödyllinen yhteisö, jonka asiantuntijuus ja resurssit liittyvät sääntöjen mukaisesti kalevalamittaisiin runoihin, *Kalevalaan* ja sen kulttuurihistoriaan sekä suomalaiseen kulttuuriperintöön.

Kalevalaseura palvelee eri kansalaispiirejä julkaisu-, tutkimus- ja tiedotustoiminnallaan, järjestämällä yksin ja yhdessä muiden tahojen kanssa hankkeita ja tapahtumia sekä osallistumalla keskusteluun *Kalevalan* ja kulttuuriperinnön merkityksestä Suomessa ja maailmalla. Kalevalaseura jakaa apurahoja ja avustuksia kalevalamittaisten runojen, *Kalevalan* ja *Kalevalan* kulttuurihistorian sekä kulttuuriperinnön parissa työskenteleville tutkijoille, taiteilijoille, *Kalevalan* kääntäjille ja muille asianharrastajille.

Lisäksi Kalevalaseura jakaa tunnustuspalkintoja, antaa lausuntoja ja laatii aloitteita sääntöjen mukaisesti kiinnostuksen kohteisiin liittyvistä hankkeista. Säätiön toiminnan painopiste on Suomessa, mutta toimintaa on myös ulkomailla.

Vuonna 2023 Kalevalaseura järjesti erilaisia tapahtumia, jatkoi keskustelua kulttuuriperinnöstä tekemällä yhteistyötä erityisesti ruotsinkielisen kulttuuriperintöasiantuntijoiden kanssa, vahvasti apurahojen ja avustusten haku- ja myöntöperiaatteita ja niiden avoimuutta sekä aloitti avoimen julkaisemisen kehittämisen. Kalevalaseura osallistui myös usean yhteistyökumppanin kanssa Euroopan kulttuuriperintötunnuksen hakuprosessiin. Myös vuorovaikutusta jäsenistöön ja nuoriin lisättiin vuoden 2023 aikana. Sijoitustoimintaa varten laadittiin linjat kestävyuden periaatteista. Venäjän hyökkäyssota vaikutti säätiön talouteen sekä joihinkin yhteistyökuvioihin.

Toimintaympäristö

Kalevalaseuran lähimpänä maantieteellisenä toimintaympäristönä on kotipaikka Helsinki ja pääkaupunkiseutu, mutta myös muu Suomi. *Kalevalan* taiteellisista tulkinnoista kiinnostuneiden taiteilijoiden, kääntäjien sekä kansainvälisen kalevalamittaisten runojen ja *Kalevalan* kulttuurihistorian tutkimuksen kautta toimintaympäristönä on koko maailma.

Kalevalaseura tekee yhteistyötä tieteellisten ja taiteellisten yhteisöjen, yleishyödyllisten kulttuurijärjestöjen sekä apurahoja ja tunnustuspalkintoja myöntävien kulttuurialan säätiöiden kanssa. Seuran keskeistä toimintaympäristöä ovat niin ikään kalevalamittaisten runojen, *Kalevalan*, sen kulttuurihistorian sekä suomalaisen kulttuuriperinnön parissa työskentelevät tutkijat ja taiteilijat, seurakunnat, yhdistykset, arkistot, museot, koulut ja instituutit sekä yliopistojen perinteen-, kielen-, kirjallisuuden sekä taiteentutkimuksen laitokset, samoin kuin taideyliopistot ja -korkeakoulut. Myös *Kalevalan* kääntäjät, tutkijat ja taiteilijat ulkomailla kuuluvat seuran toimintakenttään.



KALEVALASEURA

2023

Toimintaedellytykset

Tehtävien hoitamisessa ja edellä kuvatussa toimintaympäristössä Kalevalaseuralla oli vuonna 2023 hyvät toimintaedellytykset:

- toiminta-alaa hyvin tunteva, ammattitaitoinen ja asiantunteva henkilökunta,
- asiantunteva hallitus, jonka asiantuntemus perustuu monipuolisuuteen, ja taloustoimikunta,
- vahva talous,
- tehokas viestintä,
- seuran toiminnan tavoitteet tunteva ja niitä edistävä jäsenistö,
- kykyä yhteistyöhön ja verkostoitumiseen.

Päätöksenteossa noudatetut periaatteet

Kalevalaseuran toiminta perustuu säätiön sääntöihin sekä toimintaa ohjaaviin strategioihin (toimintastrategia, viestintästrategia ja sijoitusstrategia). Säätiön strategia 2021–2024 ohjasi säätiön toimintaa.

Kalevalaseurassa noudatetaan hyviksi koettuja käytäntöjä, mutta samalla etsitään uusia tapoja tuoda esille kalevalamittaiseen runouteen, *Kalevalaan*, *Kalevalan* kulttuurihistoriaan ja kulttuuriperintöön liittyvää tutkimusta, taidetta ja tapahtumia.

Kalevalaseuran toiminnan arvoin kuuluu olla kansainvälisesti kansallinen, luovasti traditioita kunnioittava ja asiantuntevasti avoin. Nämä arvot näkyivät myös vuonna 2023 säätiön toiminnassa.

Kalevalaseuran hallitus ja toiminnanjohtaja huolehtivat siitä, että luottamustoimisilla henkilöillä oli ajantasaiset ja riittävät tiedot päätöksentekoa varten Kalevalaseuran asioissa. Lisäksi hallitus huolehti siitä, että toiminta oli sääntöjen mukaista ja johdonmukaista. Työnantajana Kalevalaseuran hallitus huolehti henkilöstön riittävydestä uusista hankkeista päätettäessä.

Noudatamme toiminnassamme kestäväen kehityksen periaatteita. Säätiöt ja rahastot ry:n jäsenenä Kalevalaseuran hallinnossa ja toiminnassa noudatetaan hyvää säätiötapaa, säätiötoimintaa periaatteellisesti ohjaavaa kansainvälisen käytännön mukaista asiakirjaa.

Kalevalaseuran toiminnan painopisteet vuonna 2023

Kalevalaseuran hallituksen hyväksymän strategian ja vuoden 2023 toimintasuunnitelman mukaisesti toiminnan painopisteitä oli vuonna 2023 kahdeksan:

1. Tutkimuksen tukija ja julkaisija

Kalevalaseura tuki, tuotti ja hyödynsi *Kalevalaan*, kansanrunoihin, *Kalevalan* kulttuurihistoriaan sekä suomalaiseen kulttuuriperintöön liittyvää tutkimustietoa tapahtumissaan ja julkaisuissaan (vuosien 2023–2025 Kalevalaseuran vuosikirjat, Avoin Kalevala, FFC, verkkosivusto, viestintä, seminaarit, apurahat ja avustukset). Kalevalaseura julkaisi vuosikirjan 102 sekä valmisteli seuraavien vuosien julkaisuja. Seura tuki taloudellisesti Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Avoin Kalevala -hanketta, jota johtaa toiminnanjohtaja Niina Hämäläinen. Kalevalaseura julkaisee myös kansainvälistä folkloristiikan alaan kuuluvaa tieteellistä sarjaa *Folklore Fellows' Communications* (FFC). FFC:lla on oma toimituskunta, joka hoitaa kirjan toimitukseen ja julkaisemiseen liittyvät käytännön työt. Julkaisulle haetaan vuosittain Tieteellisten Seurain Valtuuskunnan (TSV) julkaisutukea,



2023

jolla katetaan julkaisuun liittyvät kulut. Vuonna 2023 Kalevalaseura sai TSV:n tukea kolmelle FFC-julkaisulle. Lisäksi Kalevalaseurassa valmisteltiin Runolaulun kulttuurihistoria-hanketta.

2. Tapahtumien järjestäjä ja tukija

Kalevalaseura järjesti yhdessä SKS:n kanssa Tieteiden yön Kilpalaulanta-tilaisuuden tammikuussa. Kalevalan päivänä Kalevalaseura kokoontui Elias Lönnrotin patsaalla ja järjesti yhdessä SKS:n kanssa seminaarin *Itä ja länsi suomalaisuuden rakentamisessa*. Lisäksi Kalevalaseuran ja SKS:n kekrinpäivän seminaarin Ylirajaisuus yhteydessä loka-kuussa julkistettiin Kalevalaseuran vuosikirja 102 ja jaettiin kekripalkinnot. Taiteiden yönä Kalevalaseura järjesti kaksikielisen tilaisuuden Laulettu Kalevala – Sjung Kalevala. Yhdessä SKS:n kanssa järjestettiin professori Lotte Tarkan juhlaseminaarin kutsutuille. Kalevalaseura osallistui yhteistyökumppanina ja rahoittajana Suomen Akatemian tutkimushankkeen järjestämään kansainväliseen konferenssiin ”Silenced Sources” Helsingissä.

3. Tiedonvälittäjä ja keskustelufoorumi

Kalevalaseura viesti aktiivisesti, monipuolisesti ja laajasti toiminnastaan sekä *Kalevalaan* että sen kulttuurihistoriaan liittyvistä asioista. Kalevalaseura tarjosi keskustelu- ja vuorovaikutusfoorumin *Kalevalasta* ja säätiön toiminta-alasta kiinnostuneille ihmisille.

Kalevalaseura ylläpiti ja päivitti verkkosivuja, viimeisteli niihin kieliversiot (englanti ja ruotsi), täydensi englanninkielistä *Kalevala*-sivustoa, hyödynsi Meltwaterin toimittamaa uutisaineistoa sivuillaan, lähetti neljä sähköistä jäsenkirjettä ja uutiskirjettä sekä toimitti tiedot tunnustuspalkinnoista, tapahtumista ja seminaareista jäsenistön lisäksi yhteistyökumppaneille ja medialle. Lisäksi Kalevalaseura osallistui aktiivisesti sosiaalisen median toimintaan.

Kesällä 2023 Kalevalaseura julkaisi Instagramissa videosarjan, joka pohjautuu joulukuussa 2022 järjestettyyn paneelikeskusteluun Kiistetty, kiistelty ja kiitetty Kalevala. Videoissa on kuusi näkökulmaa Kalevalaan. Kalevalaseuran verkkosivuilla julkaistiin vuoden 2023 aikana eri taiteen- ja tieteenalojen asiantuntijoiden blogi-kirjoituksia.

4. Kalevalaseuran arkisto

Vuoden 2023 aikana valmisteltiin Kalevalaseuran arkiston luovutus ja siirto Suomalaisen Kirjallisuuden Seuralle, joka uuden arkistomakasiininsa myötä tarjoaa aineistolle asianmukaiset säilytystilat ja edistää aineiston mahdollisimman avointa saatavuutta. Kalevalaseuran arkisto luovutettiin SKS:lle joulukuussa 2023.

5. Kalevalan kääntäjien tukiverkosto

Kalevalan käännökset kuvastavat eepokseen kohdistuvaa jatkuvaa kiinnostusta myös ulkomailla. Vuonna 2023 Kalevalaseuran tietoon ei tullut uusia *Kalevalan* käännöksiä, mutta Kalevalasta laadittu Sveitsin lévénatinéss áutin kielinen käännös julkaistiin äänikirjana, ja kääntäjä kirjoitti aiheesta Kalevalaseuran blogiin. Lisäksi kääntäjien ja tutkijoiden kiinnostus Kalevalaa kohtaan oli vilkasta. Kalevalaseura antaa asiantuntija-apua Kalevalan kääntäjille ja tutkijoille sekä etsii heille yhteistyökumppaneita.

6. Yhteistyökumppani

Kalevalaseura on innostava, luotettava ja asiantunteva yhteistyökumppani toiminta-alaansa liittyvissä kysymyksissä. Kalevalaseuran seminaarit, tapahtumat ja julkaisut toteutettiin vuonna 2023 yhteistyössä Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran ja Ääniteatteri Iki-Turson kanssa. Toiminnanjohtajan sijaisuutta varten Kalevalaseura pyysi ulkopuolisen kulttuuriperintöasiantuntijan osaksi rekrytointiryhmää.



2023

Laajempaa yhteistyötä Kalevalaan ja karjalaiseen kulttuuriin liittyen vahvistettiin Euroopan kulttuuriperintötunnuksen haun yhteydessä. Kalevalaseura laati Euroopan komissiolle yhdessä SKS:n ja muiden kulttuuriperintöön erikoistuneiden yhteistyökumppaneiden kanssa hakemuksen eurooppalaisen kulttuuriperintötunnuksen (European Heritage Label, EHL) saamiseksi Kalevalalle. Hakemus lähetettiin Euroopan komissiolle 1.3.2023, päätöksiä odotetaan vuonna 2024. Kalevalaseura myös vahvisti ruotsinkielisen kulttuuriperinnön tuntemusta tuottamalla kaksikielisen Taiteiden yön tapahtuman ja vierailemalla SLS:ssa (Svenska Litteratursällskapet i Finland). Kalevalaseura vieraili myös Kokkolassa tutustuen ruotsinkieliseen kulttuuriin sekä Virossa Tartossa tutustuen virolaiseen kulttuuriperintöön ja perinnearkistoon. Lisäksi yhteistyötä tehtiin Sveitsin Kalevala-asiantuntijoiden ja kulttuuritahojen kanssa.

7. Apurahojen, avustusten ja tunnustuspalkintojen myöntäjä

Kalevalaseura myöntää apurahoja ja tunnustuspalkintoja *Kalevalan* ja suomalaisen kulttuuriperinnön parissa ansioituneille henkilöille. Vuonna 2023 Kalevalaseura vahvisti edelleen apurahojen ja avustusten haku- ja myöntöperiaatteiden avoimuutta. Maaliskuun haussa Kalevalaseura myönsi kaksi tutkimusapurahaa sekä neljä avustusta. Lokakuun avustushaussa myönnettiin yhteensä kahdeksan avustusta. Kekrinpäivän tunnustuspalkintoja Kalevalaseura myönsi kuusi. Kalevalaseura jakoi myös joka kolmas vuosi jaettavan Kalevalaseuran palkinnon sekä eepospalkinnon. Lisäksi Kalevalaseura avusti taloudellisesti kansainvälistä Silenced Sources -konferenssia sekä vaihto-opiskelijan työtä. Säätiö tuki tilikaudella Avoin Kalevala -edition IV osan työtä 25 000 euron suuruisella summalla. Edition vastaava tutkija Niina Hämäläinen (säätiön toiminnanjohtaja) ei osallistunut päätöksentekoon.

8. Jäsenten verkosto

Kalevalaseura on jäsenten muodostama asiantuntijaverkosto. Vuoden 2023 aikana vahvistettiin edelleen seuran jäsenistön osallistumista säätiön toimintaan. Jäsenten mahdollisuutta osallistua seuran järjestämiin tilaisuuksiin parannettiin järjestämällä tilaisuudet myös verkkolähetyksinä. Jäsenten näkyvyyttä vahvistettiin jäsenkirjeessä, jossa esiteltiin vuonna 2023 valitut uudet jäsenet.



2023

Varsinainen toiminta 2023

Hallinto

Vuosikokous

Kalevalaseuran sääntöjen mukaan hallitus kokoontuu vuosikokoukseen kunkin vuoden toukokuun loppuun mennessä. Vuonna 2023 kokous pidettiin 20. maaliskuuta. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Lotte Tarkka ja sihteeriksi Niina Hämäläinen. Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Pekka Hako ja Eija Timonen.

Kokouksessa vahvistettiin toimintakertomus ja tilinpäätös vuodelta 2022 sekä todettiin tilintarkastuskertomus. Kokouksessa päätettiin myös vuoden 2023 toiminta- ja viestintäsunnitelmasta ja talousarviosta, määrättiin kokouspalkkioiden suuruus, valittiin uusi tilintarkastaja ja varatilintarkastaja, päätettiin uusien jäsenten ja kunniajäsenten kutsumisesta sekä valittiin hallitus vuodeksi 2023.

Hallitus

Säätiön asioista päättää hallitus, johon kuuluu seitsemän Kalevalaseura-säätiön jäsentä. Henkilö voi toimia hallituksessa enintään kolme peräkkäistä toimikautta. Hallitus valitsee keskuudestaan vuosittain puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Pekka Hakamies oli ollut kolme kokonaista kautta hallituksessa ja hän jättäytyi pois. Hakamiehen tilalle valittiin uudeksi jäseneksi FM Hanna Lämsä. Riitta Ojanperä oli ollut hallituksessa kaksi kautta ja Lotte Tarkka yhden kauden. Heidät molemmat valittiin vuosikokouksessa 2023 uudelleen.

Hallitukseen kuuluivat lisäksi Pekka Hako, Antti Huntus, Tuomas Martikainen ja Eija Timonen.

Vuosikokouksen jälkeisessä järjestäytymiskokouksessaan 20.3.2022 hallitus valitsi Pekka Hakamiehen tilalle uudeksi puheenjohtajaksi vuodeksi 2023 Lotte Tarkan ja varapuheenjohtajaksi Pekka Hakon.

Hallitus kokoontui vuoden 2023 aikana kymmenen kertaa: 17.1., 30.1., 22.2., 20.3. vuosikokous ja järjestäytymiskokous, 15.5., 30.8., 18.9., 5.10., 23.11. ja 17.12. Kokoukset järjestettiin joko etäkokouksina tai hybridimuodossa. Sähköpostikokouksia pidettiin kaksi. Lisäksi hallitus kokoontui vapaamuotoisesti keskustelemaan talouteen liittyvistä haasteista 3.10.

Tämän lisäksi hallitus, toiminnanjohtaja ja viestijä tekivät maaliskuussa matkan läntiseen Suomeen Kokkolaan ja Kaustiselle tutustuen ruotsinkieliseen kulttuuriperintöön sekä kansanmusiikin ja kansanmusiikki-instituutin toimintaan. Matkan aikana keskusteltiin kulttuuriperinnöstä sekä sen määritelmästä ja merkityksestä. Hallitus, toiminnanjohtaja ja viestijä vierailivat Tartossa joulukuussa 2023 tutustuen Viron Kansallismuseoon ja Kirjallisuusmuseoon sekä perinnearkistoon sekä laajemmin virolaiseen aineettomaan kulttuuriperintöön.



2023

Tilintarkastaja

Hallitus valitsi vuosikokouksessa tilintarkastajaksi toimikaudeksi 2023 tilintarkastusyhteisö Tiliextra Oy:n. Aiemmin tilintarkastusyhteisönä toiminut PricewaterhouseCoopers Oy luopui asiakkuudesta. Säätiön vastuulliseksi tilintarkastajaksi valittiin vuosikokouksessa HT Kristian Seemer Tiliextra Oy:sta ja tilintarkastusyhteisöksi Tiliextra Oy.

Taloustoimikunta ja rahanvartija

Toimikautena 2023 Kalevalaseuran taloustoimikunta koostui neljästä jäsenestä: sijoitusjohtaja Mikko Koivusalo, vastuullisen sijoittamisen johtaja Hanna Kaskela, asiamies Ralf Sunell sekä säätiön rahanvartija KTM Jussi Vaarnavuo.

Taloustoimikunta valitsi vuoden ensimmäisessä kokouksessa keskuudestaan puheenjohtajaksi Ralf Sunellin ja varapuheenjohtajaksi Mikko Koivusalon. Taloustoimikunta kokoontui kolme kertaa: 16.3., 23.5. ja 19.9.2023.

Taloustoimikunta ja rahanvartija tekivät vuoden aikana hallitukselle sijoitussuunnitelman mukaisia muutosesityksiä säätiön salkkuun. Sijoitusten vastuullisuutta vahvistettiin vuoden 2023 aikana päivittämällä sijoitussuunnitelma 2023–2026 ja laatimalla sijoitustoimintaa varten kestävyysperiaatteet. Taloustoimikunta huolehti hallituksen hyväksymistä sijoitustoimenpiteistä, laati kokouksiin salkkuyhteenvedot sekä sijoitusta- ja kassavirtaraportit Suomen Sijoitustutkimus Oy:n tuottaman datan avulla. Taloustoimikunta myös suositteli hallitukselle sijoitussalkkuun tehtäviä muutoksia, jotka hallituksen päätöksellä toteutettiin tilikauden aikana.

Lähipiiritapahtumat

Säätiölain ja hyvän hallintotavan mukaisesti Kalevalaseura-säätiö raportoi toimintakertomuksessaan suppean lähipiirin kanssa tehdyistä lähipiiritapahtumista. Kalevalaseura-säätiöllä on myös hallituksen vahvistama lähipiiriohje. Kalevalaseuran suppeaan lähipiiriin kuuluvat määräysvaltaa käyttävinä hallituksen jäsenet sekä toiminnanjohtaja ja tilintarkastaja, heidän perheenjäsenensä sekä heidän määräysvallassaan olevat yhteisöt ja säätiöt.

Kalevalaseuran suppeaan lähipiiriin kuuluvat henkilöt

- eivät osallistu säätiössä asian käsittelyyn eikä päätöksentekoon, jos kysymyksessä on säätiön ja edellä mainitun henkilön välinen sopimus tai muu oikeustoimi, tai jos henkilöllä on muutoin asiassa olennaista, säätiön kanssa mahdollisessa ristiriidassa olevaa etua,
- eivät osallistu avustusta, muuta vastikkeetonta etua tai taloudellista toimintaa koskevan asian käsittelyyn, jos edunsaajana on hän tai hänen perheenjäsenensä, lähisukulaisensa tai heidän määräysvallassaan oleva yhteisö tai säätiö.

Kalevalaseuran tavanomaiset lähipiiritöimet ovat:

- tilintarkastajalle maksetaan palkkio laskun mukaan,
- työsuhteessa olevalle toiminnanjohtajalle maksetaan hallituksen päättämän työsopimuksen mukainen palkka,
- säätiön lähipiiriin kuuluville voidaan myöntää apurahoja samoin perustein kuin muillekin apurahanhakijoille,
- säätiön lähipiiriin kuuluvia asiantuntijoita voidaan palkata tutkimus-, taide- ja julkaisuhankkeisiin samoin perustein kuin muitakin asiantuntijoita,
- säätiön lähipiiriin kuuluvat henkilöt voivat käyttää llomantsissa sijaitsevaa säätiön



2023

omistamaa Nehvon vartiota korvauksetta silloin, kun siellä on vapaata. Edellytyksenä on, että he kiinnittävät huomiota ja osallistuvat mahdollisuuksiensa mukaan kiinteistön huoltotoimenpiteisiin.

Vuonna 2023 Kalevalaseuran lähipiiriin kuuluneet eivät ole saaneet kokouspalkkioita, avustuksia, apurahoja tai tunnustuspalkintoja säätiöltä. Säätiö ei myöskään ole antanut lainoja tai sitoumuksia lähipiiriin kuuluville.

Kalevalaseuran lähipiiriin kuuluvat henkilöt tai heidän perheenjäsenensä, lähisukulaisensa tai heidän määräysvallassaan oleva yhteisö tai säätiö voivat saada tunnustuspalkintoja ja apurahoja tai vastikkeetonta etua vain samoilla edellytyksillä kuin säätiön tarkoituksen mukainen kohderyhmä.

Hallituksen jäsenille on maksettu vuonna 2023 samansuuruisia luento- ja kirjoituspalkkioita esitelmistä ja artikkeleista kuin muillekin säätiön hankkeisiin palkatuille asiantuntijoille. Heille on myös maksettu matkalaskujen perusteella kulukorvauksia osallistumisesta hallituksen kokouksiin ja säätiön tapahtumiin. Vuonna 2023 Kalevalaseuran toiminnanjohtaja käytti Nehvon vartiota.

Yhteenveto säätiön lähipiiritoimista suppean lähipiirin kanssa vuonna 2023:

Lähipiirisuhde	Lähipiiritoimi	€
Jäsenet ja henkilökunta	Esitelmä- ja kirjoituspalkkiot2 200	
Nehvon vuokraus		100,00
Henkilökunta	Palkat sivukuluineen	95 446,35
Tilintarkastaja	Tilintarkastus	7 611,41
Yhteensä		105 357,76

Kirjanpito palvelut

Säätiö osti toimintavuonna tili- ja kirjanpito palvelut Töölön Laskenta Oy:ltä.

Tietosuojasta Kalevalaseurassa

Kalevalaseurassa noudatetaan henkilötietojen käsittelyssä ja tietosuojakäytänteissä kansallisen lainsäädännön ja EU:n tietosuoja-asetuksen vaatimuksia. Hallitus hyväksyi vuonna 2017 toimistossa laaditun henkilötietojen käsittelyn arviointi- ja tietosuojakartoituksen sekä arvioi vastuut, käytännösäännöt, menetelmät ja toimenpiteet riittäviksi. Kalevalaseuralla on käytössä laaja turvaverkkoseuranta.



2023

Jäsenyydet, edustukset ja yhteistyö

Kalevalaseura-säätiö oli kertomusvuonna Armas Launis -seuran, Kansantaiderahaston, Kanteleliiton, Konserttikeskus ry:n, M. A. Castrénin seuran, Paikkarin torpan tuki ry:n, Sibelius-Seuran, Suomen Kotiseutuliiton, Suomen tiedekustantajien liiton, Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunnan, Tieteellisten Seurain Valtuuskunnan, Tverin karjalaisten ystävät -yhdistyksen sekä Yrjö Kilpinen -seuran jäsen.

Säätiöllä on ollut määräaikaiset edustajat Akseli Gallen-Kallelan Museosäätiön edustajistossa (Pekka Hako ja Niina Hämäläinen). Museosäätiö lakkautti edustajiston tammi-kuussa 2023.

Niina Hämäläinen osallistui Säätiöt ja rahastot ry:n järjestämään Strategiasta käytäntöön -vertaispiiriin 25.1.2023 sekä Säätiöt ja rahastot ry:n syyskokoukseen ja -seminariin (C niin kuin culttuuri) 20.11.2023.

Kalevalaseura oli yhteistyökumppani ja osarahoittaja Kalevalan kriittisessä editiossa Avoin Kalevala sekä yhdessä kansainvälisessä konferenssissa. Lisäksi Kalevalaseura laati Euroopan komissiolle yhdessä SKS:n ja muiden yhteistyökumppanien kanssa hakeuksen koskien Euroopan kulttuuriperintötunnusta, European Heritage Label (EHL). Kalevalaseura lisäsi yhteistyötä Kalevalaan läheisesti liittyvien asiantuntijoiden ja kulttuuritoimijoiden kanssa Sveitsissä. Kalevalaseuran toiminnanjohtaja vieraili Genevessä lokakuussa Les amis du Kalevala -ryhmän järjestämässä juhlatilaisuudessa. Hämäläinen piti tilaisuudessa esitelmän sekä verkostoitui erilaisten yhteistyötahojen ja Suomen lähetystön kanssa.

Kalevalaseuran yhteistyökumppaneita olivat vuonna 2023 mm. Gallen-Kallelan Museo, Helsingin yliopisto, Juminkeko-säätiö, Kalevalaisten Naisten Liitto, Karjalan Sivistysseura, Ilomantsin museosäätiö, Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, sekä useat kulttuurintutkijat ja taiteilijat.

Henkilöstö ja toimisto

Henkilökunta

Kalevalaseura-säätiön toiminnanjohtajana oli vuonna 2023 FT, dosentti Niina Hämäläinen. Viestintäpalvelut ostettiin Tekstihuoltamolta, vastuullisena tekijänä FT Petja Kauppi.

Niina Hämäläinen oli osittaisella tutkimusvapaalla 1.3.–31.8.2023 Suomen Akatemian hankkeessa The muted muses of oral culture. Ideology, transnationalism and silenced sources in the making of national heritages and literatures (2019–2023). Hänen sijaisenaan toimi MuT Maari Kallberg 1.3.–31.8.2023. Kallberg valittiin avoimen rekrytoinnin kautta. Rekrytointitoimikunnassa oli yksi Kalevalaseuran ulkopuolinen asiantuntija.

Ilomantsissa sijaitsevan Nehvon vartion ylläpitoon, siivous- ja kunnostustöihin palkattiin tarvittaessa talonmiehenä toimineen Jouni Palviaisen lisäksi muita henkilöitä.

Toimisto ja asiakaspalvelu

Toiminnanjohtaja vastasi hallituksen päätösten mukaisesti säätiön toiminnan suunnittelemisesta ja toteuttamisesta: valmisteli kokouksiin, tapahtumiin, hankkeisiin, julkaisuihin, hallintoon sekä talouteen liittyvät asiat. Sijaisena toiminut varatoiminnanjohtaja Maari Kallberg valmisteli kaksi hallituksen kokousta ja hoiti hallintoon ja



2023

yhteistyökuvioihin sekä blogikirjoituksiin liittyvät asiat. Hän avusti myös vuosikirjan viimeistelyssä. Niina Hämäläinen vastasi tutkimusvapaan aikana Kalevalaseuran taloushallinnosta ja vuosikirjan toimitustyöstä. Viestijä palveli yhdessä toiminnanjohtajan ja varatoiminnanjohtajan kanssa asiakkaita sähköpostitse, puhelimitse ja kirjeitse sekä välitti tiedot tunnustuspalkinnoista, tapahtumista ja seminaareista jäsenistölle ja tiedotusvälineille. Lisäksi hän avusti toiminnanjohtajaa Kalevalaseuran vuosikirjan viimeistelytyössä, toimitti jäsen- ja uutiskirjeet sekä ylläpiti ja päivitti säätiön verkkosivuja, Facebook-sivustoa, Twitteriä ja Instagramia.

Toimisto sijaitsee säätiön omistamassa huoneistossa osoitteessa Mariankatu 7 C, Helsinki.

Asiakirja-arkisto ja käsikirjasto

Kalevalaseura-säätiön asiakirja-aineisto arkistoiitiin vuodelta 2023. Säätiön käsikirjastoa kartutettiin Kalevalaan, kansanrunouteen ja suomalaiseen kulttuurihistoriaan liittyvällä tutkimuskirjallisuudella. Kalevalaseura-säätiön vuonna 2012 vuokraamassa arkisto- ja varastotilassa (MJP-Kiinteistöt Oy, Hämeentie 157, Helsinki) on säätiön hallintoon ja talouteen sekä varsinaiseen toimintaan liittyvää aineistoa. Lisäksi varastossa on Kalevalaseuran vuosikirjoja sekä *Taiteilijoiden Kalevala* -teosta.

Valokuvat

Digitaaliseen kuva-arkistoon kertyi valokuvia Kalevalan päivästä, kulttuuriperintökusteluista, juhlaseminaarista ja -illallisesta sekä kekriseminaarista.

Kuvat seulotaan ja luetteloidaan aikataulun salliessa.

Vuoden 2023 aikana Kalevalaseura valmisteli koko arkiston luovuttamista Suomalaisen Kirjallisuuden Seuralle. Luovutus tapahtui joulukuussa.

Kalevalaseura jäsentensä verkostona

Kalevalaseura-säätiön jäsenistöön kuuluu kunniajäseniä, kotimaisia jäseniä ja ulkomaisia jäseniä, jotka ovat ansioituneet *Kalevalaan* tai suomalaiseen kulttuuriperintöön liittyvässä tutkimuksessa tai taiteessa.

Kalevalaseuran jäsenistö 2023

Vuonna 2023 hallitus ei kutsunut uusia kunniajäseniä. Vuonna 2023 Kalevalaseuralla oli yhteensä viisi kunniajäsentä: säveltäjä Kalevi Aho (2018), professori emeritus Seppo Knuutila (2016), professori Pekka Laaksonen (2007), professori emeritus Heikki Laitinen (2018) sekä fil. tri Senni Timonen (2018).

Hallitus kutsui vuosikokouksessa säätiön uusiksi jäseniksi kolmetoista henkilöä, joista kymmenen kotimaista, kolme ulkomaista jäsentä.

Kotimaiset jäsenet:

- Outi Fingerroos, professori, Jyväskylän yliopisto
- Matti Hakamäki, johtaja, Kansanmusiikki-instituutti, Kaustinen
- Maari Kallberg, MuT, kansanmuusikko, Porvoo
- Emmi Kuittinen, MuM, kansanmuusikko, Helsinki
- Dalva Lamminmäki, FM, Itä-Suomen yliopisto



2023

- Merja Leppälahti, FT, Turun yliopisto
- Hanna Lämsä, FM, toiminnanjohtaja, Kulttuuri- ja tiedeinstituutit ry, Helsinki
- Iida Rätty, FM, Turun yliopisto
- Brit Stenman, Kokkola
- Minsku Tammela, muusikko, säveltäjä, Helsinki

Ulkomaiset Jäsenet:

- Arbnora Dushi, Dr., Prishtinan yliopisto, Kosovo
- Galit Hasan-Rokem, professori emerita, Israel
- Sirkku M. Sky Hiltunen, Yhdysvallat

Uudet jäsenet esiteltiin kevään jäsenkirjeessä. Vuoden 2023 päättyessä Kalevalaseura-säätiön jäsenistöön kuului yhteensä 525 henkilöä. Kotimaisia jäseniä oli 393 ja ulkomaisia 132.

Tapahtumien järjestäjä ja tukija

Kalevalaseura järjesti vuonna 2023 seuraavat kuusi tilaisuutta.

Tieteiden yön kilpalaulanta Tienpä minäki jotaki 12.1.

Kalevalaseura järjesti yhdessä SKS:n kanssa Tieteiden yön tapahtuma 12.1.2023 ”Tienpä minäki jotaki – Tieteiden yön suuri kilpalaulanta”. SKS:n juhlasali keräsi 110 kiinnostunutta seuraamaan runolaulajan (Ilona Korhonen), räppärien (MC Kajo, MC Pure) ja väittelijöiden (Seppo Knuuttila, Mikko Kamula) kisaa. Tilaisuuden juonsivat Niina Hämäläinen ja Kati Mikkola.

Kalevalan päivän tapahtumat 28.2.

Sepeleenlasku Lönnrotin patsaalla

Kalevalaseuran hallitus laski perinteiseen tapaan sepeleen Elias Lönnrotin patsaalla Lönnrotin puistikossa. Niina Hämäläisen ja Pekka Hakamiehen puheiden lisäksi esitelmän piti dos. Kati Kallio karjalaisuudesta. Paikalla oli noin 30 henkilöä.

Itä ja länsi suomalaisuuden rakentamisessa

Kalevalaseura yhdessä SKS:n kanssa järjesti Kalevalan päivän seminaarin Itä ja länsi suomalaisuuden rakentamisessa. Puhujina olivat dos. Kati Kallio ”Prostikkua milma. Karjalaisuus, suomalaisuus ja Kalevala”, professori Marja Jalava ”Satakunnan sankari aika – Itä- ja Länsi-Suomi historioitsija Jalmari Jaakkolan (1885–1964) tuotannossa” sekä professori Peter Stadius ”Fennomania, skandinavismi ja pohjoismaisuus”. Tilaisuudessa jaettiin Kalevalaseuran palkinto (10 000 euroa) professori Pekka Laaksoselle sekä eepospalkinto (5 000 euroa) kääntäjä Kaarina Brooksille. Seminaarissa oli paikan päällä 70–80 henkilöä. Tilaisuus myös suoratoistettiin.

Taiteiden yö Laulettu Kalevala – Sjung Kalevala 17.8.

Taiteiden yönä Kalevalaseura järjesti yhdessä Ääniteatteri Iki-Turson kanssa ravintola Villi Wäinössä tilaisuuden Laulettu Kalevala – Sjung Kalevala, jossa laulettiin Kalevalaa suomeksi ja ruotsiksi ja keskusteltiin Kalevalan laulamisesta. Esiintyjinä olivat harmonikkataiteilija Maria Kalaniemi sekä Ääniteatteri Iki-Turso. Tilaisuudessa oli noin 25 kuulijaa.



2023

Kekrinpäivän seminaari Ylirajaisuus 31.10.

Kalevalaseura järjesti yhdessä Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kanssa 31.10.2023 perinteisen Kekrinpäivän seminaarin, jonka teemana oli ”Ylirajaisuus”. Seminaarissa julkistettiin vuoden 2023 Kalevalaseuran vuosikirja 102 Kansallisesta ylirajaiseen – Kulttuuri, perinne ja kirjallisuus sekä jaettiin Kalevalaseuran kekripäivän tunnustuspalkinnot. Seminaari järjestettiin lähitilaisuutena ja suoratoistettiin. Videotallenne oli YouTube:ssa katsottavissa kuukauden ajan.

Seminaarin avasi pääsihteeri Tuomas Lehtonen, jonka jälkeen Lotte Tarkka ja Niina Hämäläinen jakoivat Kalevalaseuran kekripalkinnot (yhteensä 6). Kahta lukuunottamatta palkinnonsaajat olivat paikalla. Dosentti Hanna Karhu julkisti Kalevalaseuran vuosikirjan 102 otsikolla ”Kansallisesta ylirajaiseen – Kulttuuri, perinne ja kirjallisuus”. Seminaarissa esitelmöivät Dosentti Sami Suodenjoki ”Vapaa Venäjä kokemusyhteisöjen ylirajaisena rakentajana”, FT Tuire Liimatainen ”Rajojen ylityksiä ja rajanvetoja: Uusia näkökulmia ruotsinsuomalaiseen kirjallisuuteen ja etnopolitiikkaan” ja MuT Arja Kastinen ”Runolaulukulttuurin kanteleimprovisaatio ennen ja nyt”. Taiteellisesta ohjelmasta vastasi duo Anna Järvinen ja Tapio Viitasaari.

Seminaariin osallistui paikan päällä noin 40 henkilöä.

Professori Lotte Tarkan juhlaseminaari 19.1.2023

Yhdessä SKS:n ja Helsingin yliopiston folkloristiikan oppiaineen kanssa Kalevalaseura järjesti kutsuille vieraille (noin 100) professori Lotte Tarkan juhlaseminaarin SKS:n juhlasalissa. Seminaarin kutsutut puhujat olivat professori emerita Galit Hasan-Rokem (Jerusalemien yliopisto), FT Senni Timonen ja professori emeritus Seppo Knuuttila, dosentti, yliopistonlehtori Kirsti Salmi-Niklander (Helsingin yliopisto). Runolauluesityksestä vastasi Ääniteatteri Iki-Turso. Tilaisuudessa julkistettiin myös Lotte Tarkalle tehty tieteellinen artikkelikokoelma Sanojen luonto. Kirjoituksia omaehtoisen ilmaisun poetiikasta ja ympäristöstä (toim. Venla Sykäri, Heidi Henriikka Mäkelä ja Kati Kallio), 2023.

Tutkimuksen tukija ja julkaisija

Kalevalaseura julkaisi 102. vuosikirjan otsikolla *Kansallisesta ylirajaiseen* sekä valmisteli 103. vuosikirjaa *Joustavat sukupuolet – muuntuvat merkitykset*. Tähän liittyen Kalevalaseurassa järjestettiin vuosikirjan tekstityöpaja 29.9., johon osallistui 15 vuosikirjaan 103 kirjoittavaa tutkijaa. Vuosikirja ilmestyy myös avoimen saatavuuden julkaisuna. Kalevalaseura julkaisi Folklore Fellows’ Communications -sarjassa kolme monografiaa sekä julkaisi muutaman FFC-numeron avoimesti. Sekä vuosikirjan että FFC-sarjan avointa julkaisemista valmisteltiin ja kehiteltiin vuoden 2023 aikana. Taloudellisesti Kalevalaseura tuki Avoin Kalevala -hanketta, kansainvälistä Silenced sources -konferenssia sekä kansainvälisen väitöskirjaopiskelijan työtä.

Kansallisesta ylirajaiseen – kulttuuri, perinne ja kirjallisuus.

Kalevalaseuran 102. vuosikirja

Kalevalaseuran vuosikirja 102 (2023) teemana oli ylirajaisuus perinteessä, kirjallisuudessa ja kulttuurissa. Ylirajainen näkökulma haastaa arvioimaan uudelleen sellaisia kotimaisten tieteiden keskeisiä käsitteitä kuin ”kansallinen”, ”suomalainen”, ”suomalais-karjalainen”, ”etninen”, ”monikulttuurinen” sekä tutkimuskohteita ja tutkimusten maantieteellisiä ja kulttuurisia rajauksia. Kirjan toimittivat Niina Hämäläinen, Hanna



2023

Karhu ja Tuomas Martikainen. Kirjassa on 11 artikkelia perinteen, historian, musiikin, kirjallisuuden ja uskonnon näkökulmista. Kirja julkistettiin Kekriseminaarissa 31.10.

Joustavat sukupuolet.

Kalevalaseuran 103. vuosikirja

Kalevalaseuran vuosikirja 103 (2024) Joustavat sukupuolet – muuntuvat merkitykset keskittyy sukupuoliin sekä niihin kytkeytyviin merkityksiin ja muutoksiin kulttuurissa ja yhteiskunnassa perinne- ja kulttuuritieteellisistä näkökulmista käsin. Kirjan toimittavat Niina Hämäläinen, Tarja Kupiainen ja Riikka Taavetti.

Kulttuuristen ympäristömuutosten kierrot.

Kalevalaseuran vuosikirja 104

Vuosikirjan 104 (2025) teemana ovat kulttuuriset ympäristömuutokset ja niiden kierrot. Teema rohkaisee tarkastelemaan kulttuurisia ympäristösuhteita tieteenalarajoja ylittäen, uusia metodologisia avauksia ja erilaisia tietämisen tapoja hyödyntäen. Kirjan toimittavat Roger Norum, Veera Kinnunen ja Niina Hämäläinen.

Folklore Fellows' Communications (FFC-sarja)

Kalevalaseura julkaisi vuonna 2023 seuraavat kolme teosta Folklore Fellows' Communications -sarjassa:

FFC 326, Francisco Vaz da Silva, The Meanings of Enchantment. Wondertale Symbolism Revisited

FFC 296 ja 297, Clive Tolley, Shamanism in Norse Myth and Magic. Vol I., Shamanism in Norse Myth and Magic. Vol. II. Reference materials. 2nd Printing.

FFC 327, Nijolė Laurinkienė, The God Perkūnas of the Ancient Lithuanians: In Language, Folklore, and Historical Sources

Blogit ja vlogit

Kalevalaseuran blogisarjassa julkaistiin 14 blogikirjoitusta ja kuusi vlogia.

Euroopan kulttuuriperintötunnus

Vuonna 2023 Kalevalaseura viimeisteli vuonna 2022 alkanutta Euroopan kulttuuriperintötunnus -hakemusta (EHL) yhdessä SKS:n ja laajan yhteistyöverkoston avulla. Hakemuksen laatimista varten Kalevalaseura palkkasi dos. Pauliina Latvala-Harvilahden koordinoimaan työtä, jota hän teki yhdessä Niina Hämäläisen ja SKS:n Kati Mikkolan kanssa. Hakemus lähetettiin Euroopan komissiolle 1.3.2023 ja päätöksiä tunnuksesta odotetaan keväällä 2024.

Avoin Kalevala

Kalevalaseuran tuki yhdessä Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kanssa Avoin Kalevala -edition tutkimustyötä. Vuoden 2023 aikana editiossa edistettiin seuraavan osan töitä: laadittiin folkloristisia ja kirjallisuustieteellisiä kommentaareja sekä visualisointia, ja vahvistettiin kriittisen edition periaatteita.



2023

Apurahojen, avustusten ja tunnustuspalkintojen myöntäjä

Kalevalaseura jakoi vuonna 2023 Kalevalaseuran palkinnon ja eepospalkinnon sekä kuusi Kekrinpäivän tunnustuspalkintoa. Lisäksi Kalevalaseura myönsi maaliskuun haussa kaksi apurahaa, neljä avustusta ja lokakuun haussa yhteensä kahdeksan avustusta. Apurahoja ja avustuksia haettiin sähköisen apurahajärjestelmän kautta. Apurahat ja avustukset -haku järjestettiin 1.–31.3. ja Avustukset-haku 1.–31.10.

Kevät 2023

Tutkimusapurahat (tiede):

- 30 000 €, Okabe Takehiro, FM (väit.): The Kalevala and the Finnic Kinship for the Soviet Union and the Socialist Bloc, 1948–1962 (post doc -tutkimus)
- 30 000 €, Siria Kohonen, FT: Keholliset ulottuvuudet loitsuperformansseissa (post doc -tutkimus)

Tiedeavustukset:

- 8 000 €, Kaarina Koski: Kuoleman jälkeen. Tietokirja suomalaisista tuonpuoleisen mielikuvista
- 3 500 €, Teuvo Peltoniemi: "Finnish and Scandinavian Utopists in Americas" -kirja

Taideavustukset:

- 7 000 €, Maria Kalaniemi: Väinämöinens kantele Runolaulua ruotsiksi-äänitysprojekti
- 7 500 €, Sanna Paananen: Kalevalaisen runolaulun teemaiseen konsertti- ja työpajatoimintaan Suomessa

Syksy 2023

Tiede

- 2 100 €, Takehiro Okabe: The Kalevala and the Finnic Kinship for the Soviet Union and the Socialist Bloc, 1948–1962
- 4 000 €, Alekski Moine: Kansainvälinen ISFNR:n loitsuteemainen konferenssi "Conflicts and Catastrophes"

Taide

- 10 000 €, Maari Kallberg: Taiteilija Anu Välitalon palkkaaminen Musiikkijuhla Sommelon festivaalitaiteilijaksi
- 5 000 €, Amanda Kauranne: Suistamolaiset itkuvirret
- 2 400 €, Emilia Porali: Ilmatar! -koululaisnäytösten järjestäminen
- 3 500 €, Sabrina Ljunberg: Sabrina ja Saarten tyttäret -laulukollektiivin Kantelettaren joulutarina EP:n äänitys ja julkaisu
- 3 000 €, Tiina Herttua: "Väreinä pinnan alla" taiteellinen ja näyttelyprojekti Suomessa ja Japanissa
- 10 000 €, Mari Pääkkönen: Piot-teoksen äänittämiseen, tuotantoon ja julkaisemiseen



KALEVALASEURA

2023

Kalevalaseuran tunnustuspalkinnot

Kalevalaseuran palkinto

Kalevalaseuran palkinto, 10 000 euroa, myönnettiin professori Pekka Laakoselle, joka on kehittänyt monitahoisesti perinnekristojen ja keruiden toimintaa, luonut yhä uusia verkostoja sekä osallistunut aktiivisesti rajantakaisten runokyläiden tutkimushankkeisiin. Kalevalaseuran pitkäaikaisena puheenjohtajana Laaksonen on uudistanut merkittäväällä tavalla säätiön toimintaa.

Kalevalaseuran palkinto myönnetään joka kolmas vuosi henkilölle, joka tieteellisellä tai taiteellisella toiminnallaan on tehnyt merkittäväällä tavalla tunnetuksi kansanrunoutta, Kalevalaa tai kansallista kulttuuriamme.

Eepospalkinto

Kalevalaseura myönsi eepospalkinnon Kaarina Brooksille hänen runomuotoisista englanninkielisistä käännöksistään vuosien 1835 ja 1849 Kalevaloista. Suomalaissyntyinen kanadalainen kirjailija, kääntäjä Kaarina Brooks teki käännökset soveltamalla kalevalamittaa englannin kieleen. Tavoitteena oli tarjota lukijoille käännös, joka noudattaa laulettua kalevalamittaa pohjaavaa kieltä ja tavoittaa näin Kalevalan poeettisen maailman.

Kekrinpäivän tunnustuspalkinnot

Kalevalaseuran hallitus myönsi Kekrinpäivän tunnustuspalkinnot kuudelle suomalaisen kulttuurin ja kulttuuriperinnön parissa ansioituneelle tutkijalle, taiteilijalle, asiantuntijalle sekä perinteentaitajalle ja -tallentajalle. Palkinnot jaettiin 31.10. SKS:n juhlasalissa järjestetyssä kekripäivän seminaarissa. Kuhunkin palkintoon kuului myös taiteilija Leena Lehdon tekemä Kalevala-aiheinen, uniikki keraaminen taide-esine sarjasta ”Tulesta tulleet”.

Nuoren taiteilijan palkinnon sai blogikollektiivi Päivystävä folkloristi (Tuukka Karlsson, Siria Kohonen ja Viliina Silvonen). Ansioituneen tutkijan palkinto myönnettiin professori Terhi Utriaiselle ja ansioituneen taiteilijan palkinto kirjailija Marja Kyllöselle. Perinteentaitajien ja -tallentajien palkinto annettiin kolmelle henkilölle: Jarmo Kervinen, Tapani Niemi ja Maija Yrjölä.

Kalevalaseura on jakanut Kekrinpäivän tunnustuspalkintoja suomalaisen kulttuurin ja kulttuuriperinnön parissa ansioituneille henkilöille vuodesta 1965 lähtien.

Kalevalan kääntäjien tukiverkosto

Vuonna 2023 Kalevalaseuraan ei tullut tietoa uusista *Kalevalan* käännöksistä. Kalevalaseura palkitsi kääntäjä Kaarina Brooks mittaansa laadituista Kalevala-englanninnokistaan. Kalevalaseuraan kerättyjen tietojen mukaan *Kalevala* on käännetty ja julkaistu 59 kielelle ja monille kielille useita kertoja: kaikkiaan julkaistuja käännöksiä on tiedossamme 254. Luvussa ovat mukana sekä osittaiset että kokonaiset runo- ja proosamuotoiset käännökset. Kertomusvuonna Kalevalaseuran blogissa ilmestyi sveitsiläiselle *lévéntinés út*in kielelle Kalevalan kääntäneen Walter Arnoldin kirjoitus.

Kalevalaseura antaa *Kalevalan* kääntäjille asiantuntija-apua ja opastusta *Kalevalan* lähteistä ja runotulkinnoista sekä kokoaa käännöksiin liittyvää materiaalia. Säätiö tekee



2023

yhteistyötä Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjaston kanssa *Kalevalan* käännösten bibliografian ylläpitämisessä sekä Suomen kirjallisuuden tiedotuskeskuksen FILIn kanssa *Kalevalan* käännöksiin liittyvissä rahoituskysymyksissä.

Viestijä ja tiedontuottaja

Kalevalaseuran tiedotuksen ja viestinnän kulmakivet ovat jäsen- ja uutiskirje, verkkosivut, sosiaalinen media ja lehdistötiedotteet. Erityisesti sähköiset uutiskirjeet, verkkosivut ja sosiaalinen media ovat kiinteästi yhteydessä toisiinsa: seuran tapahtumista ja julkaisuista viestitään monikanavaisesti.

Jäsenkirjeet

Sähköinen jäsenkirje lähetettiin vuonna 2023 neljä kertaa. Jäsenkirjeellä oli vuoden loppuun mennessä 331 vastaanottajaa.

Uutiskirjeet

Uutiskirje on tarkoitettu laajalle yleisölle, muille kuin Kalevalaseuran jäsenille. Uutiskirje tehdään jäsenkirjeen tavoin MailChimp-ohjelmalla. Uutiskirje vastaa sisällöltään jäsenkirjettä, jäsenasioita lukuun ottamatta. Vuonna 2023 lähetettiin neljä uutiskirjettä, ja vuoden loppuun mennessä kirjeellä oli 164 tilaajaa.

Lehdistötiedotteet

Tiedot tunnustuspalkinnoista, tapahtumista ja seminaareista välitettiin jäsenistön lisäksi yhteistyökumppaneille ja medialle. Jokaiselle tapahtumalle määriteltiin kohde-ryhmä, jolle tiedote median ja yhteistyökumppaneiden lisäksi toimitettiin.

Verkkosivut

Vuonna 2023 Kalevalaseura viimeisteli verkkosivujen kieliversiot (englanti ja ruotsi).

Kalevalaseuralla on neljä erillistä verkkosivustoa: kotisivu <https://kalevalaseura.fi> ja sisarsivut Kalevalan kulttuurihistoria (<https://kaku.kalevalaseura.fi/>), Taiteilijoiden Kalevala (<https://taika.kalevalaseura.fi>) ja Kalevala maailmalla (<https://kalevalamaailmalla.kalevalaseura.fi>). Näistä kalevalaseura.fi-sivustoa päivitetään säännöllisesti ajankoh-taisuutisilla, ennalta sovituilla blogikirjoituksilla (Myyttinen preesens -blogi) ja linkeillä muualla mediassa julkaistuihin, Kalevala-aiheisiin teksteihin. Sisarsivustoja päivitetään, jos aihetta ilmenee, *mutta ne ovat käytännössä melko staattisia*. Verkkosivujen kävijä-määriä seurattiin Google Analytics -työkalulla.

Blogi Myyttinen preesens. Ajankohtaista Kalevalasta, kulttuurista, tutkimuksesta ja taiteesta

Myyttinen preesens -blogissa julkaistiin 14 tekstiä:

- Viliina Silvonon: Ilost ja palosta folkloristiikkaan ja tutkimukseen
- Venla Sykäri: Kilpalaulusta
- Annukka Saaristo: Räpin paikallisia mielikuvia
- Tuomas Hovi: Pyhä Urho ja Kalevala Amerikassa
- Kirsti Kuusela: På spaning efter händelserna i Kalevala



2023

- Maija Koskinen: Yhteisellä maaperällä
- Maari Kallberg: Laulajan Kalevala
- Anna Fält: Arkaaisuuden alkulähteillä maapallon toisella puolen
- Anna-Liisa Tenhunen: Karjalaisia kantelekeikkoja
- Ilkka Heinonen: Käki
- Tuukka Karlsson: Vipusen vatsassa
- Walter Arnold: Alégar, Kalevala!
- Hanna Lämsä: Onko kulttuuriperinnön käsitteellä selitysvoimaa?
- Kevään 2023 apurahansaajien yhteinen blogi: Mitä avustuksilla tehdään?

Näkökulmia Kalevalaan -videosarja

Kevään ja kesän aikana toteutettiin kuuden lyhytvideon sarjan, jossa eri henkilöt kertoivat, miltä kannalta katsovat Kalevalaa. Näkökulmastaan kertoivat

- Niina Hämäläinen: Folkloristin Kalevala
- Tuomo Kondie: Lingvistin Kalevala
- Raine Rysä: Aktivistin Kalevala
- Olli Löytty: Kirjallisuudentutkijan Kalevala
- Maari Kallberg: Laulajan Kalevala
- Juha Hurme: Teatteriohjaajan Kalevala

Sarja julkaistiin Kalevalaseuran sosiaalisen median kanavilla ja verkkosivuilla. Vlogit olivat jatkoa vuoden 2022 kulttuuriperintökeskustelulle Kalevalasta.

Sosiaalinen media

Sosiaalinen media on olennainen osa Kalevalaseuran tiedotusta suurelle yleisölle. Vuonna 2023 Facebookin (www.facebook.com/kalevalaseura) rinnalla Kalevalaseuran tilaisuuksista ja tapahtumista kerrottiin myös entistä aktiivisemmin Instagram-tilillä <http://instagram.com/kalevalaseura> ja vähenevässä määrin X-tilillä <https://twitter.com/kalevalaseura>. Videot julkaistaan Kalevalaseuran YouTube-kanavalla <https://www.youtube.com/@kalevalaseuraofficial> Uutena kanavana otettiin käyttöön LinkedIn-profiili <https://www.linkedin.com/company/kalevalaseura>.

Kalevalaseuran Facebook-sivuilla ja Instagram-tilillä kerrotaan aktiivisesti Kalevalaseuran ja muiden alan toimijoiden ajankohtaisista tapahtumista ja julkaisuista. Sähköpostien lisäksi Facebook ja Instagram ovatkin suuren yleisön käyttämä väylä Kalevalaa tai Kalevalaseuraa koskeviin kysymyksiin ja kommentointiin. Postaukset pyritään pitämään sellaisina, että ne herättäisivät lukijan mielenkiinnon ja pitäisivät Kalevalaseuran helposti lähestyttävänä. Kertomusvuoden loppuun mennessä Kalevalaseuran Facebook-sivulla oli 2900 tykkääjää. Kasvua edellisvuoteen verrattuna oli noin 300 (sitä edeltäneenä vuonna kasvu oli noin 400).

Instagram-palvelussa Kalevalaseura sai vuoden 2023 loppuun mennessä 1292 seuraajaa (kasvua edellisvuoteen noin 160, sitä edellisenä vuonna kasvu oli noin 100). Instagram-postauksissa keskityttiin tapahtumista ja julkaisuista tiedottamiseen mutta myös Kalevala-sisällön nostamiseen. Substanssipostaukset ovat osoittautuneet pidetyiksi, ja tätä linjaa jatketaan.

Twitterin muututtua X:ksi ja keskustelukulttuurin otettua jyrkän polarisointumiskäänteen



KALEVALASEURA

2023

Kalevalaseuran X-tilin on annettu hiipua. Se pidetään olemassa olevana, mutta sitä ei ainakaan toistaiseksi juurikaan käytetä. Seuraajien määrä on varsin vaatimaton, 377.

Mediaseuranta

Kalevalaseuran verkkosivuilla on nähtävillä uutisvirta, johon valitaan verkkomediassa julkaistuja *Kalevala*- ja Kalevalaseura-aiheisia uutisia. Mediaseuranta ostetaan Meltwater News -palveluntarjoajalta. Palvelun avulla on mahdollista seurata *Kalevalasta* käytävää keskustelua ja tapahtumia niin Suomessa kuin ulkomaillakin. Meltwater haravoi sekä sanomalehdistöstä että sosiaalisesta mediasta viittauksia *Kalevalaan* ja Kalevalaseuraan liittyviin asioihin.

Kertomusvuonna, kuten aikaisempinakin vuosina, selkeät piikit Kalevalaseuran näkyvyydessä olivat Kalevalan päivän ja kekrinpäivän aikaan. Noina päivinä myös kalevalaseura.fi-sivuston kävijämäärä kasvoi huomasti.

Nehvon vartio

Kalevalaseura-säätiö omistaa Ilomantsin Nehvonniemen kylässä Nehvon vartio -nimisen kiinteistön. Se on tarkoitettu työskentely- ja virkistyspaikaksi henkilöille, jotka edistävät suomalaiseen kulttuuriperintöön ja *Kalevalaan* liittyvää tutkimusta ja taidetta. Kiinteistö käsittää päärakennuksen, pihasaunan, varastorakennuksen ja ns. asuntolarakennuksen, jossa on kaksi kaksiota.

Kiinteistöä vuokrattiin kertomusvuonna 13 kertaa (joko päärakennus tai kaksio): kolmesta päivästä viikkoon viihtyviä asukkaita oli noin 35. Toinen kaksioista oli kaksi kertaa kahden viikon ajan Kalevalaseuran post doc -tutkijan residenssinä sekä tietokirjailijan residenssinä.

Kalevalaseuran hallitus laittoi Nehvon vartion myyntiin keväällä 2021.

Sijoitus- ja rahoitustoiminta

Kalevalaseura varallisuutta omistavana säätiönä

Säätiön sijoituksia hoidetaan taloustoimikunnan hallitukselle tekemien suositusten perusteella, hallituksen hyväksymän sijoitussuunnitelman puitteissa. Kalevalaseuran sijoitussuunnitelma vuosille 2023–2026 päivitettiin sekä laadittiin linjaukset kestävän sijoituksen periaatteille. Sijoitussalkun riskitasoa on tietoisesti madallettu lisäämällä kansainvälistä hajautusta ja pienentämällä kotimaisen osakesalkun osuutta omaisuudessa varmistamalla kuitenkin, että salkusta saatava vuotuinen tuotto pysyy riittävän suuruisena toiminnan rahoittamiseksi. Tärkeänä pidetään myös sijoitusten matalaa kustannustasoa sekä kestävä sijoittamista. Kalevalaseura sijoitussalkkuun mahdollisimman vastuullisia, ESG-luokiteltuja rahastoja ja painotamme samaa myös kotimaisissa suorissa osakesijoituksissa. Käytämme tarvittaessa ulkopuolista asiantuntija-apua arvioidessamme sijoituskohteiden vastuullisuutta.

Säätiön sijoitustoiminta 2023

Vuodesta 2023 tuli sijoitustoiminnan kannalta haastava. Keskuspankkien korkojen nousut jatkuivat tasaisina syksyyn saakka. Myös pitkät korot nousivat voimakkaasti, koska odotukset tulevaisuudessa tapahtuvista korkojen laskuista siirtyivät selkeästi aiemmin ennakoitua myöhemmiksi. Tämä johtui sitkeästä inflaatiosta ja se vaatii korkojen pysymistä pidempään korkeina. Ensimmäisiä liikkeitä keskuspankeilta alaspäin odotetaan vuoden 2024 loppupuolella.

Salkun tuotto jäi negatiiviseksi vuodelta 2023. Se johtui pitkälti Helsingin pörssin toimialajakaumasta, joka kärsii korkeista koroista ja muun Euroopan heikosta kehityksestä. Sen sijaan Yhdysvalloissa osakkeet ovat olleet nousussa, huolimatta korkojen noususta. Nousukärki on kuitenkin ollut aika kapea, se koostuu lähinnä teknologia-yrityksistä, joilla on jotain tekemistä tekoälyn tai siihen liittyvien sovellusten kanssa. Vihreät sijoitukset sen sijaan ovat vetäneet henkeä edellisten vuosien nousun jälkeen. Olemme edelleen pitäneet kestävyysteemaa ohjenuorana sijoituksia tehdessä.

Vuoden 2023 alussa säätiön kiinteistöjen markkina-arviot tarkistettiin vastaamaan markkinatilannetta. Varsinkin myytävänä olevan Nehvon vartion arvo putosi huomattavasti. Sijoitussalkkuun hankittiin vuoden lopulla lyhyiden ja keskipitkien korkojen rahastoja. Osakesalkkua kevennettiin tilapäisesti myymällä kansainvälisten osakkeiden rahasto, josta myös kotiutui pääomavoittoja.

Kalevalaseuran sijoitussalkun koko oli 10 599 428 euroa vuoden 2023 lopussa. Salkun tuotto jäi heikoksi, -0,9 % koko vuonna.

Salkun osakesijoitusten määrä oli 6 261 852 euroa ja ne tuottivat 3,9 %. Salkun kotimaisten osakkeiden tuotto jäi alhaiseksi, 0,1 % ja niiden osuus salkusta oli 3 110 044 euroa. Ulkomaisten sijoitusten määrä oli 3 151 808 euroa ja ne tuottivat 6,6 % vuoden 2023 aikana. Kehittyneisiin maihin sijoittavien rahastojen tuotto oli 7,4 % ja kehittyviin maihin sijoittavien 4 %.

Korkosijoitusten määrä oli 3 732 329 euroa ja tuotto 2,7 %. Yrityslainojen tuotto oli 4,5 % ja muiden korkosijoitusten 1,4 %. Käteisen määrä salkussa oli poikkeuksellisen suuri johtuen salkun uudelleen muokkausprosessin keskeneräisyydestä.

Seuran kiinteistöjen arvot arvioitiin uudelleen vastaamaan nykyisiä kiinteistöjen arvoja. Kiinteistöjen osuus oli 605 247 euroa ja niiden yhteenlaskettu arvo laski 39,6 %. Suurimmat pudotukset tulivat toimistotiloista, sekä Nehvon Vartion arvon oleellisesta alenemisestä.



2023

Säätiön varsinainen toiminta rahoitettiin tilivuonna pääosin sijoitustoiminnan tuotoilla. Varsinaisen toiminnan tuotot olivat 30 768,47 euroa (vuonna 2022 ne olivat 15 069,50 euroa) ja kulut 489 217,17 euroa (504 733,17 euroa). Suurimmat kuluerät olivat henkilöstökulut 95 446,35 euroa (88 709,91 euroa), tapahtuma- ja hankekulut 16 910,07 euroa (48 960,67 euroa), julkaisu, tutkimus- ja tiedotuskulut 130 273,73 euroa (148 975,34 euroa), muut kulut (toimisto- ja hallintokulut)

93 360,52 euroa (101 696,12 euroa). Tunnustuspalkintoina, apurahoina ja avustuksina jaettiin 146 000 euroa (112 100 euroa). Koko toiminnan kulut olivat 489 217,17 (504 733,17). Kulujäämä oli 458 448,70 euroa (-489 663,67 euroa).

Säätiön sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot olivat tilivuonna yht. 299 336,23 euroa (191 270,11 euroa). Niistä osinkotuotot olivat 146 056,50 euroa (164 864,28 euroa), korkotuotot 33 419,07 euroa (4 512,42 euroa), voitto-osuudet 6 212,79 euroa (9 725,41 euroa), arvopapereiden myyntivoitot 104 182,87 euroa (0,00 euroa) ja vuokratuotot 9 465,00 euroa (12 168 euroa).

Sijoitustoiminnan kulut olivat yht. 43 892,87 euroa (34 788,47 euroa). Niistä yhtiövastikkeet ja muut huoneistokulut olivat 23 687,66 euroa (14 194,59 euroa), sijoitusten arvonalennukset 0,00 euroa (0,00 euroa), sijoitustutkimus 12 119,76 euroa (11 160 euroa), sekä omaisuudenhoitopalkkiot 8 085,45 euroa (9 433,88 euroa). Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tulos oli 255 443,36 euroa (156 481,64 euroa).

Tilivuoden koko toiminnan alijäämä oli -203 005,34 euroa (-333 182,03 euroa). Säätiön sijoitusarvopapereiden kirjanpitoarvo 31.12.2023 oli 5 826 973,36 euroa (4 818 710,62 euroa) ja markkina-arvo 7 919 100,56 euroa (11 835 433,61 euroa). Säätiön omien pääomien määrä 31.12.2023 oli 7 497 066,88 euroa (7 700 072,22 euroa). Vieras pääoma 94 639,30 euroa (132 604,09 euroa) koostui osto- ja siirtoveloista.

Kalevalaseura-säätiö ei saanut tilivuonna rahalahjoituksia.

Arvio tulevasta kehityksestä ja siihen vaikuttavista seikoista

Tulevaisuus on edelleen epävarmaa. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan jatkuu. Uutena kriisinä lokakuussa Lähi-Idässä Hamas teki laajan terrori-iskun Etelä-Israeliin, johon Israel vastasi. Epävakaa tilanne alueella lisää epävarmuutta. Energiatilanne näyttää tasaantuneen.

Korot näyttävät olevan hyvin lähellä huippua ja sopeutuminen pois nollakorkojen maailmasta on hyvässä vauhdissa eri talouksissa. Ongelmia tulee vielä näkyviin, varsinkin rakennus- ja kiinteistöalalla, mutta ne alkavat olla hallinnassa. Keskuspankit aloittavat hyvin todennäköisesti korkojen laskut vuoden 2024 kuluessa. Inflaatio näyttää selvästi maltillistuvan ja asettunee hyvin lähelle keskuspankkien pitkän aikavälin tavoitteita. Talouskehitys on vielä 2024 aika heikkoa, mutta nousun siemenet ovat olemassa, ellei sitten geopolitiikka jälleen yllätä. Vuoden 2024 riski on, ettei oletettu talouden pehmeä lasku toteudukaan. Kiina saattaa yllättää negatiivisesti.